

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ
Й ІНОЗЕМНИХ МОВ**

**Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ
ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ»**

25 квітня 2023 року

**Херсон
(Кропивницький)**

УДК: 640.4

Сучасний стан та потенціал розвитку індустрії гостинності в Україні: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково–практичної конференції (м.Херсон, 25 квітня 2023 р.) / за ред. доц. Нікітенко К.С. Херсон (Кропивницький): ХДАЕУ, 2023. 172 с.

У матеріалах конференції розглянуто економічні, екологічні та організаційні аспекти розвитку потенціалу підприємств туристичної індустрії та суміжних галузей в умовах світової економічної кризи. Досліджено менеджмент підприємств індустрії гостинності в умовах світової фінансової кризи: виклики й можливості, сильні та слабкі сторони. Висвітлено інноваційні технології та менеджмент якості продукції та послуг готельно-ресторанного, туристичного та рекреаційного бізнесу. Визначено сучасні тренди розвитку внутрішнього та зовнішнього туризму та готельно-ресторанного бізнесу в Україні та світі. Проаналізовано заходи щодо удосконалення маркетингового комплексу підприємств індустрії гостинності.

Призначено для науково-педагогічних працівників, науковців, докторантів, аспірантів, студентів, представників органів влади, громадських організацій та підприємств.

Матеріали доповідей друкуються в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за їхній зміст, достовірність наведених фактів, посилань тощо.

*© Херсонський державний аграрно-економічний університет
Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу й іноземних мов*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Кирилов Юрій Євгенович – доктор економічних наук, професор, ректор Херсонського державного аграрно-економічного університету;

Грановська Вікторія Григорівна – доктор економічних наук, професор, перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи Херсонського державного аграрно-економічного університету;

Лавренко Сергій Олегович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету;

Кириченко Наталя Валеріївна – кандидат економічних наук, доцент, декан економічного факультету Херсонського державного аграрно-економічного університету;

Нікітенко Катерина Сергіївна – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу й іноземних мов Херсонського державного аграрно-економічного університету;

Бойко Вікторія Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу й іноземних мов Херсонського державного аграрно-економічного університету;

Жосан Ганна Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та інформаційних технологій Херсонського державного аграрно-економічного університету;

Палічев Юрій Федорович - директор громадської спілки «Дорога вина та смаку Херсонщини»;

Фомішина Віра Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри зовнішньоекономічної діяльності Херсонського національного технічного університету;

Курбацька Лариса Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету менеджменту і маркетингу Дніпровського державного аграрно-економічного університету;

Колесніченко Юлія Сергіївна – директор ресторану Пан-Атаман, м.Олешки;

Яніна Гаврилова – Голова правління громадської спілки «Всеукраїнська асоціація гідів», член Експертної ради при ДАРТ.

ЗМІСТ

Секція: «Економічні, екологічні та організаційні аспекти розвитку потенціалу підприємств туристичної індустрії та суміжних галузей».. 10*Балджи М.Д., Павлова Д.А.*

ПЕРЕВАГИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ..... 10

Круковська О.В.

НОВІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ПОСЛУГАМИ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ НА КОРПОРАТИВНОМУ РІВНІ ГОТЕЛІВ І РЕСТОРАНІВ..... 12

Круковська О.В., Колесніченко К.А.

СУЧАСНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПОВЕДІНКОЮ ПЕРСОНАЛУ..... 15

Микитас А.С., Аверчева Н.О.

ВІДНОВЛЕННЯ СФЕРИ АГРОТУРИЗМУ У ПІСЛЯВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ..... 18

Шаумян О.Г., Лупов І.І.

АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ..... 22

Яровий В.Ф.

ЧИ МОЖЛИВА ВІДБУДОВА УКРАЇНИ БЕЗ ДЕРЕГУЛЯЦІЇ..... 24

Секція: «Стратегічні напрями формування та розвитку національного туристичного продукту і готельно-ресторанного бізнесу в умовах воєнного та поствоєнного стану»..... 30*Бойко В.О., Кривенко Д.С.*

ВІДНОВЛЕННЯ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ..... 30

Верецька О.Я., Нікітенко К.С.

ВИННИЙ ТУРИЗМ В УМОВАХ ВІЙНИ..... 33

Дзюндзя О.В.

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ПІВДНЯ УКРАЇНИ..... 36

Дуб В.В., Терешкін О.Г., Крамаренко Д.П.

«РУССКІЙ ВОЄННИЙ КОРАБЛЬ» ЯК КАТАЛІЗАТОР РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ..... 39

<i>Нікітенко К.С.</i> РЕАЛІЇ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	43
<i>Онищук Н.В.</i> ВПЛИВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ НА РОЗВИТОК ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ.....	46
<i>Шаумян О.Г., Катуніна І. С.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	49
Секція: «Менеджмент підприємств індустрії гостинності в умовах світової фінансової кризи: виклики й можливості, сильні та слабкі сторони».....	52
<i>Польова Л.В., Вичівський П.П.</i> ГОТЕЛЬНИЙ БІЗНЕС В МІСТІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬК: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ.....	52
<i>Постова В.В., Лозна С.В.</i> СУЧАСНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ЗАКЛАДАХ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ.....	55
Секція: «Інноваційні технології та менеджмент якості продукції та послуг готельно-ресторанного, туристичного та рекреаційного бізнесу».....	59
<i>Tomalia Tetiana, Madera Oleksandr</i> IMPLEMENTATION OF THE TOTAL QUALITY MANAGEMENT SYSTEM IN HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS INSTITUTIONS.....	59
<i>Аверчева Н.О.</i> ЯКІСТЬ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ ЯК ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИЗМУ.....	62
<i>Баранова К.А., Яровий В.Ф.</i> ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМ НА БАЗІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ ТУРИЗМУ.....	67
<i>Босецька Н.Г.</i> ТЕХНОЛОГІЯ СЬОГОДЕННЯ ТА МАЙБУТНЬОГО.....	70

Миронов Ю.Б. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ.....	73
Прилена Н.В., Ильчук А.В. ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ СТРАВИ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ТЕХНОЛОГІЇ SOUS VIDE В ЗАКЛАДАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	75
Секція: «Сучасні тренди розвитку внутрішнього та зовнішнього туризму і готельно-ресторанного бізнесу в Україні та світі».....	77
Нлаватська Юлія, Устинова Єлизавета UKRAINIAN DISHES THAT SPEAK OF UKRAINE: THE GASTRONOMIC FRONT.....	77
Богадьорова Л.М., Котилевич О.Ю. ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В БАСЕЙНІ РІЧКИ ПІВДЕННИЙ БУГ.....	80
Богашко О.Л. МЕТОДИ ПРОСУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРОМИСЛОВОГО ТУРИЗМУ.....	84
Бокшань Г.І. КОНТРОВЕРСІЙНА ФІЛОСОФІЯ ТУРИЗМУ У ЗБІРЦІ ЕСЕЇВ АЛЕНА ДЕ БОТТОНА «МИСТЕЦТВО ПОДОРОЖІ».....	87
Бокшань Г.І., Чамор Т.В. НЕТРАДИЦІЙНА ВІЗІЯ МАНДРІВ У ЗБІРЦІ ГАЛИНИ ПАГУТЯК «СКАМ'ЯНИЛИЙ КОРАБЕЛЬ».....	90
Вичівський П.П., Польова Л.В. КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЗАСІБ НАЛАГОДЖЕННЯ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ.....	94
Гладюк А.В., Макухіна С.В. РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ.....	97
Кан О.Ю., Безпалова Ю.О. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ STREET FOOD ЗАКЛАДІВ ТА НОВІ ІДЕЇ У ВУЛИЧНІЙ ГАСТРОНОМІЧНІЙ КУЛЬТУРІ.....	99

Богашко Олександр Леонідович

к. е. н., доцент

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

м. Умань

МЕТОДИ ПРОСУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРОМИСЛОВОГО ТУРИЗМУ

Промисловий туризм привабливий сьогодні й буде популярний у майбутньому через його неповторність. Даний вид туризму слід активно розвивати, залучати до нього молодь, надаючи широкій аудиторії максимум інформації про те, які цікаві підприємства існують, коли та як їх можна відвідати екскурсантам.

Однак контент-аналіз сайтів туристських та промислових підприємств у містах на предмет наявності інформації про промислові екскурсії, мала кількість наукових публікацій, статистичних даних про розвиток промислового туризму, вказують, що попри наявність промислових екскурсій та турів, туристських та промислових підприємств, зацікавлених у розвитку промислового туризму, цей вид туризму розвивається слабо. Промислові тури та екскурсії практично не рекламуються та не просуваються на туристських виставках та інформаційних порталах, присвячених туризму.

Багато історичних промислових об'єктів та територій застаріли через виснаження ресурсів, втрати функції або втрати попиту. Через війну ці історичні промислові об'єкти можуть бути туристськими об'єктами промислової спадщини. В останні роки привабливість промислового туризму та стимулювання попиту на нього у всьому світі стрімко зросли. У цьому процесі промислові музеї відіграють ефективну роль передачі своєї промислової спадщини майбутнім поколінням, і навіть у просуванні промислового туризму на туристському ринку. Такої точки зору дотримуються турецькі вчені Kudret Gül та Melike Gül [3]. Метою їхнього дослідження було визначення стимулюючого впливу промислового музею на індустриально-історичний туризм.

У результаті автори статті визначають, що музей може бути ефективним методом просування промислового туризму за дотримання наступних аспектів:

1. Виставлені артефакти, пов'язані з місцевою промисловою історією та промисловою революцією, більш ефективні у приверненні уваги до історичного аспекту виду туризму, що розглядається, і це одна з найважливіших переваг для відвідувачів.

З цієї точки зору, якщо музеї розповсюджуватимуть інформацію про виставлені артефакти, це буде ефективним способом залучення відвідувачів та як наслідок – розвитку промислового туризму.

2. Збільшення кількості унікальних артефактів, доданих до колекції музею, збільшує привабливість промислових музеїв.

3. Існує чотири основні стратегії збільшення числа відвідувачів промислових музеїв:

- організація тимчасових виставок різних артефактів із різними темами;
- придбання артефактів від більшої кількості жертводавців та використання їх синергії для залучення відвідувачів;
- сприяння безплатному входу;
- участь у всіх культурних та мистецьких заходах, організованих у регіоні, та розповсюдження брошур.

Крім того, тимчасові виставки розглядаються як ефективний спосіб розв'язання проблеми низької частки повторних відвідин, однієї з найзначніших музейних проблем.

4. Обмін фотографіями та відео експонатів у соціальних мережах, безплатне розповсюдження брошур та «сарафанне радіо» відвідувачів є найбільш ефективними способами підвищення поінформованості про промислові музеї.

5. Проекти та культурні заходи, що здійснюються спільно з державними установами, неурядовими організаціями та іншими зацікавленими сторонами, підвищують працездатність та визнання промислового музею.

6. Необхідний динамізм, який включає постійний моніторинг очікувань відвідувачів та впровадження інновацій.

Є цікаві приклади реалізації та розвитку промислового туризму в Україні. Так, проєкт I-мара 2 реалізується в рамках проєкту «Культура. Туризм. Регіони», організованого Українським культурним фондом (UCF), Програмою конкурентоспроможної економіки USAID в Україні (CEP) та Управлінням розвитку малого та середнього бізнесу (SME.DO) при Міністерстві економіки України. На сайті проєкту представлена інтерактивна карта західної частини Одеської області (рис. 1), де відображені пам'ятки регіону, що стимулюють розвиток місцевого бізнесу як єдиного надійного ресурсу незалежного регіонального туризму. Цей продукт отримав серію міжнародних нагород.

Рис. 1. Фото головної сторінки інтерактивної карти західної частини Одеської області проєкту I-mapa.com.ua

У ході огляду наукових досліджень виділено такі методи просування:

1. Використання промислових музеїв, як із напрямів просування промислового туризму на туристському ринку, заснованого на передачі знань промислової історії населенню.

Музеї можуть застосовувати різні стратегії залучення відвідувачів, що базуються на їх функціональній структурі, щоб збільшити кількість відвідувачів та вирішити проблему «втоми від артефактів».

Ефективне використання соціальних мереж може підвищити впізнаваність музеїв, і музеї мають тісно співпрацювати з місцевою владою, бізнес-спільнотою, неурядовими організаціями та пресою.

2. Використання підходу «мікс-стратегій» у просуванні промислового туризму. Органи державної влади спільно з представниками туристичного бізнесу повинні розглядати досвід, тенденції та особливості просування промислового туризму на трьох рівнях: макро-, мезо- та мікрорівні. Цей підхід забезпечить комплексне розуміння проблемного поля, а також дозволить створити таку програму чи модель просування промислового туризму в країні/регіоні, яка «корелюватиме» з особливостями різних видів підприємств та промислових районів. Створення «мікс-стратегії» дає можливість не просто створити «чиновник» документ, а сформулювати справді грамотну ефективну роботу з просування продукту промислового туризму.

3. Комплексний розвиток промислового туризму та традиційного культурно-пізнавального туризму (інтеграція двох видів туризму).

4. Створення цільної системи продуктів промислового туризму з виробничим ланцюжком. Сюди можна віднести такий унікальний підхід, як створення індустріальних парків, що поєднують дизайн, дослідження, розробки, виробництво, продаж та відвідування підприємств (туризм).

5. Використання цифрових технологій. Сюди можна зарахувати: тури з доповненою реальністю, віртуальні тури, використання роботів на екскурсіях, формування інтерактивних карт, використання цифрових стендів тощо [1; 2; 3].

Таким чином, слід зазначити, що виявлені методи просування можуть використовуватися, зважаючи на наявність достатньої кількості ресурсів промислового туризму та об'єктів відвідування в різних містах України. Одним із найсучасніших виявлених у ході аналізу літератури методів просування, що активно використовуються в Україні та за кордоном, є застосування цифрових технологій у просуванні туристичних продуктів.

Список літератури

1. Богашко О. Л. Основні аспекти інноваційного розвитку підприємництва в сучасних умовах технологічного розвитку. *Економічні горизонти*. 2022. Вип. 2 (20). С. 83–93. DOI: 10.31499/2616-5236.2(20).2022.263346

2. Основи зовнішньоекономічної діяльності : Навчальний посібник / О. Л. Богашко. Умань : Видавець «Сочінський», 2010. 372 с.

3. Kudret G., Melike G. The Role of Industry Museums in Promoting Industrial Heritage Tourism. *Heritage Tourism Beyond Borders and Civilizations*. 2020. Pp. 139–146.

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Сучасний стан та потенціал розвитку індустрії гостинності в Україні»
25 квітня 2023 р.

За редакцією к.е.н., доцента Нікітенко К.С.
Технічний редактор – к.е.н., доцент Бойко В.О.
Умовн. друк. арк 9,5

Матеріали збірника подаються в авторській редакції та друкуються мовою оригіналу. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори статей.

Думки, положення і висновки, висловлені авторами, не обов'язково відображають позицію редакційної колегії.

Херсонський державний аграрно-економічний університет
2023 рік